ISSN 2409-9260 (Print) ISSN 2415-3869 (Online)

~ ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ ~

УДК: 336.717:004 **DOI: https://doi.org/10.32680/2409-9260-2025-11-336-39-46**

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ РОЗДРІБНОГО БАНКІНГУ В УКРАЇНІ

Подосян Н. О., аспірантка кафедри банківської справи, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна
e-mail: nataly.lavrenchuk@gmail.com
ORCID: 0009-0003-0864-2470

Анотація. *Актуальність дослідження детермінована критичною фазою цифрової трансформації роздрібного банкінгу в Україні та необхідністю оцінювання його стійкості в умовах російської військової агресії. Метою дослідження є ідентифікація ключових векторів цифрової трансформації роздрібного банкінгу в Україні, комплексне оцінювання її наслідків та обґрунтування системних рекомендацій для підвищення його конкурентоспроможності та стійкості. Застосовано методи системного аналізу, порівняння бізнес-моделей та синтезу статистичних даних НБУ. Встановлено дуалістичний характер трансформації: масштабна діджиталізація традиційних гігантів (ПриватБанк) та Disruptive-інновації необанків (Monobank). Доведено, що кіберстійкість цифрових каналів є критичною умовою функціонування. Обґрунтовано необхідність усунення регуляторних лакун щодо Open Banking та ШІ. Практична цінність дослідження полягає у розробці рекомендацій для підвищення конкурентоспроможності банків та вдосконалення державної політики.*
Ключові слова: *цифрова трансформація, роздрібний банкінг, FinTech, необанки, діджиталізація, кіберстійкість, Open Banking, BankID.*

DIGITALIZATION AND ITS IMPACT ON THE TRANSFORMATION OF RETAIL BANKING IN UKRAINE

Natalia Podosian, PhD Student at the Department of Banking, Odesa National Economic University, Odesa, Ukraine
e-mail: nataly.lavrenchuk@gmail.com
ORCID: 0009-0003-0864-2470

Abstract. *The study's relevance is determined by the critical phase of digital transformation impacting Ukraine's retail banking architecture and the necessity of assessing its operational resilience amid ongoing military aggression. The market faces a dual challenge: managing intense competitive pressure from FinTech disruptors (neobanks) and ensuring the cybersecurity of remote service channels. Comprehensive analysis of these processes is vital for developing a strategic roadmap for post-war economic recovery and financial system integration into the EU framework. The primary aim of the article is the identification of key vectors of model transformation within Ukrainian retail banking due to digitalization, a comprehensive assessment of its economic and social consequences, and the substantiation of systemic recommendations to enhance its competitiveness and resilience. The research employs methods of systemic analysis to delineate key terms (digitization vs. digitalization vs. digital transformation) and synthesis of scientific literature to define theoretical models (Collaborative vs. Disruptive). Comparative business model analysis is utilized to assess market leaders (PrivatBank, Monobank). Statistical data analysis (NBU reports on non-cash transactions, NFC usage, and BankID growth) provides empirical support for the findings. The transformation of Ukrainian retail banking is characterized by a dualistic model: large-scale digitization executed by state-owned giants to maintain infrastructure scale (e.g., PrivatBank), running parallel to Disruptive FinTech innovation by neobanks (e.g., Monobank) focusing on superior mobile-only customer experience. It is established that mobile banking is the dominant form of retail service, with NFC payments accounting for over 60% of all contactless transactions. Cyber-resilience is confirmed as the critical success factor for digital platforms during the crisis. The scientific novelty lies in the empirical assessment of the long-term synergistic effect of competition between traditional banks and neobanks in the Ukrainian context. Furthermore, the study systematizes the challenges of digital transformation with a specific focus on war-time cybersecurity risks and the resultant social issue of the digital divide. he practical significance involves developing scientifically grounded recommendations for commercial banks to optimize their digitalization strategies (e.g., focusing R&D on AI and Big Data for personalization) and providing proposals to the National Bank of Ukraine for adapting the regulatory framework (e.g., accelerating Open Banking implementation) to stimulate innovation while preserving financial stability. Future research should focus on developing quantitative models for assessing the economic damage from cyber incidents in the banking sector and investigating the optimal regulatory framework for the integration of decentralized finance (DeFi) and crypto-assets into the Ukrainian financial system during the post-war recovery period.*
Keywords: *digital transformation, retail banking, FinTech, neobanks, digitalization, cyber-resilience, Open Banking, BankID.*

JEL Classification: G210; O330

Постановка проблеми. Актуальність теми дослідження детермінована незворотністю глобального процесу цифровізації та його критичним впливом на фінансову архітектуру України. Роздрібний банкінг, що є наріжним каменем фінансової інклюзії та макроекономічної

стабільності, переживає фундаментальну трансформацію під тиском технологій, що вимагає негайного наукового осмислення.

Імплементація інноваційних рішень (FinTech, Open Banking, Штучний інтелект (AI)) кардинально переформатовує модель взаємодії між банком і клієнтом, створюючи потужний конкурентний тиск з боку небанківських фінансових інституцій. Щоб зберегти ринкові позиції та операційну ефективність, українські банки потребують прискореної адаптації, що робить аналіз успішності їхніх стратегій життєво необхідним.

Повномасштабна військова агресія рф стала каталізатором переходу до дистанційного обслуговування, оскільки фізичні відділення у низці регіонів стали недієздатними або небезпечними. Це зумовлює необхідність глибинного дослідження стійкості цифрових платформ та їх ключової ролі у забезпеченні безперервності надання фінансових послуг в умовах воєнної кризи.

З огляду на це, цифрова трансформація фінансового сектору є ключовим компонентом євроінтеграційного курсу та економічного відновлення держави. Дослідження еволюції роздрібного банкінгу забезпечує аналітичне підґрунтя для розробки ефективної державної політики, спрямованої на формування цифрової економіки та підвищення інвестиційної привабливості країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика розвитку роздрібного банкінгу та впливу технологічної модернізації на нього активно досліджується як зарубіжними, так і вітчизняними науковцями.

Теоретичний фундамент розвитку цифрової економіки закладено у класичних працях Д. Тапскотта [1], присвячених блокчейну та його впливу на бізнес-середовище, а також у концепції «Четвертої промислової революції» К. Шваба [2], що пояснює швидкість та глибину технологічних змін у фінансовому секторі.

Моделям зміни бізнес-процесів банків в умовах інтеграції з FinTech присвячені наукові доробки Ю. Русіної та співавторів [3], О. Просович та ін. [4], О. Береславської [5], В. Коваленко та співавторів [6].

Феномену необанків (Neobanking), їх впливу на трансформацію роздрібного банкінгу та завоювання ринкової ніші присвячені праці В. Баранової та О. В'юник [7], М. Короля та Т. Пащенко [8], О. Вощак [9].

Важливим аспектом обговорення викликів трансформації, особливо у контексті воєнного часу, є кібербезпека та забезпечення стійкості банківських інституцій в умовах цифровізації. Серед наукових доробок, присвячених цим питанням, слід виокремити праці К. Ковальова [10], Л. Кльоби та Т. Кльоби [11], С. Азаренкова [12] та багатьох інших дослідників.

Сукупність цих досліджень формує ґрунтовну теоретичну базу для розуміння сучасних тенденцій, пов'язаних із трансформацією роздрібного банкінгу в цифровій економіці.

Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну кількість наукових праць, присвячених загальним аспектам цифровізації та розвитку FinTech, невирішеними залишаються низка ключових питань, що стосуються національної специфіки українського роздрібного банкінгу:

– недостатньо досліджений довгостроковий синергетичний ефект взаємодії традиційних банків і необанків (Neobanking) на українському ринку, зокрема вплив цієї конкуренції на цінову політику, вартість та доступність послуг для різних категорій споживачів;

– потребує глибинного аналізу економічна стійкість та операційна безпека цифрових банківських моделей в умовах мультиплікації кіберризиків та фізичної загрози воєнного часу;

– залишається відкритим питання формування оптимальної регуляторної моделі (зокрема імплементація принципів Open Banking та регулювання криптоактивів) для стимулювання інновацій при збереженні фінансової макростабільності в Україні;

– не проведено комплексне оцінювання соціально-економічних наслідків цифровізації, зокрема поглиблення цифрового розриву (Digital Divide) між міським і сільським населенням та обґрунтування шляхів його мінімізації.

Отже, необхідність розробки науково обґрунтованих рекомендацій для забезпечення ефективної, стійкої та інклюзивної трансформації роздрібного банкінгу в умовах поточної кризи та післявоєнної відбудови детермінує вибір теми та напрямок цього дослідження.

Метою статті є визначення ключових векторів та комплексне оцінювання впливу цифровізації на трансформаційні процеси у роздрібному банкінгу України, а також розробка науково-практичних рекомендацій для підвищення його конкурентоспроможності та стійкості.

Основний матеріал. Цифрова трансформація банківського бізнесу пов'язана з оцифруванням та автоматизацією всіх внутрішніх бізнес-процесів та інформації, що супроводжує банківську діяльність. Впровадження цифрових технологій вимагає комплексного врахування потреб трьох ключових суб'єктів: споживача, інвестора та самого банку.

У процесі своєї діяльності банки генерують та використовують великі обсяги інформації, зокрема конфіденційної, що вимагає чіткого регулювання її обігу та захисту. Належне врегулювання роботи з конфіденційною інформацією є наріжним каменем для забезпечення довіри до всієї банківської сфери.

Колектив авторів дослідження [6] виокремлює такі ключові чинники успішної цифровізації банківського бізнесу: формування цілісної концепції цифрової трансформації, розвиток цифрових компетенцій у персоналу та послідовна відмова від застарілих (легасі) технологій.

Як слушно зазначає О. Береславська, «…діджиталізація банківських процесів призводить до того, що вартість надання банківських послуг, як-от продаж новітніх продуктів, знижується на 40–60%. Цифрові технології дозволяють істотно підвищити швидкість та зручність обслуговування клієнтів, що, у свою чергу, сприяє зміцненню довгострокових відносин між банками та клієнтами» [5].

Діджиталізація ринку банківських послуг розвивається прискореними темпами завдяки низці інноваційних технологій, ключові з яких, разом із їхніми перевагами та потенційними загрозами, систематизовано у таблиці 1.

Таблиця 1

Сучасні технології діджиталізації банківської сфери

Технологія	Характеристика	Переваги	Загрози
Блокчейн	Розподілена база даних для безпечного збереження та обробки фінансових транзакцій.	Безпека, прозорість, зниження витрат.	Складність впровадження, регуляторні обмеження.
Реконсиляція	Контроль правильності переказів за встановленими показниками платіжної системи.	Підвищена точність, автоматизація процесів.	Залежність від платіжних систем, необхідність перевірок.
Транскордонні перекази	Швидші та дешевші міжнародні перекази завдяки блокчейну.	Миттєві перекази, низькі комісії.	Потреба у глобальному прийнятті, нормативні бар'єри.
Шерінг	Обмін фінансовими ресурсами чи інформацією, зокрема через застосунок «Дія».	Швидке оформлення документів, зручність для клієнтів.	Питання захисту даних, необхідність правового регулювання.
Open-банкінг	Модель, де банки відкривають API, спрощуючи взаємодію з клієнтами та фінансовими сервісами.	Розширення фінансових можливостей, зручність сервісів.	Регуляторні виклики, можливі загрози конфіденційності.
Краудфандинг	Залучення коштів від багатьох людей для розвитку проєктів, як альтернатива кредитуванню.	Доступ до альтернативного фінансування.	Ризики шахрайства, відсутність гарантій повернення коштів.
Банкінг у хмарах	Використання хмарних технологій для зберігання та обробки банківських даних.	Гнучкість, масштабованість, доступність даних.	Безпека зберігання даних, вразливість до хакерських атак.

Джерело: складено авторкою за матеріалами [4, с. 93; 7, с. 34]

Розглядаючи ситуацію з розвитком роздрібного банкінгу в Україні, можемо констатувати той факт, що домогосподарства довіряють більше банкам з державною часткою власності (табл. 2).

Таблиця 2

ТОП-5 рейтинг найбільших банків з роздрібного банкінгу, вересень 2025 р., млн. грн.

Банк	Депозити	Банк	Кредити
АТ КБ «ПриватБанк»	290,03	АТ КБ «ПриватБанк»	73,597
АТ «Ощадбанк»	128,799	АТ «Сенс Банк»	34,031
АТ «Райффайзен банк»	53,718	АТ «Універсал Банк»	25,322
АТ «Сенс Банк»	46,259	АТ «ПУМБ»	22,258
АТ «Універсал Банк»	44,659	АТ «Ощадбанк»	17,744

Джерело: складено авторкою за матеріалами [13]

Через динамічність ринку банківських послуг та вплив воєнного часу, лідерство оцінюється не лише за активами, а й за кількістю активних цифрових користувачів, якістю мобільного додатку, швидкістю впровадження FinTech-рішень та стійкістю (табл. 3).

Таблиця 3

Провідні банки України у роздрібному сегменті та цифрові інструменти

Банк	Статус / Модель	Ключові цифрові інструменти та переваги
Лідер цифрової трансформації (Neobank Model)		
Monobank (Універсал Банк)	Перший повноцінний необанк в Україні (Mobile-Only)	Mobile-First підхід: висока якість, інтуїтивний інтерфейс мобільного додатку. Гейміфікація та кешбек: висока залученість користувачів. Швидкість впровадження інновацій: швидке реагування на ринкові тренди та потреби клієнтів.
ПриватБанк	Державний лідер за кількістю клієнтів і транзакцій	«Приват24»: найбільша клієнтська база (понад 15 млн. активних користувачів). Банкомати та термінали: найширша фізична та цифрова інфраструктура. P2P-перекази: домінування на ринку peer-to-peer платежів.
Традиційні банки з активною діджиталізацією		
Ощадбанк	Другий найбільший державний банк, соціальні виплати	«Ощад 24/7»: активне оновлення мобільного додатку для конкуренції з лідерами. Цифровізація ідентифікації: участь у проєктах BankID та Дія. Регіональна присутність: поступове переведення великої кількості традиційних послуг в онлайн.
ПУМБ	Приватний банк, високий рівень інвестицій у технології	ПУМБ Online: постійний розвиток додатку, фокус на зручності користувача. Digital-кредитування: активне впровадження онлайн-продуктів (кредити, депозити).
Райффайзен Банк	Міжнародна група, високі стандарти надійності	Raiffeisen Online/Business Online: впровадження міжнародних практик та високих стандартів кібербезпеки. Крос-платформність: інтеграція послуг з міжнародними платіжними системами та сервісами.

Джерело: складено авторкою за матеріалами [3, с. 192; 5; 7, с. 35; 8, с.35]

На українському ринку існує виражене двополюсне лідерство. З одного боку, ПриватБанк домінує за масштабом та інфраструктурою, з другого боку, Monobank – за інноваційністю та клієнтським досвідом.

Так, ПриватБанк (зокрема через додаток «Приват24») зберігає першість за кількістю завантажень із показником близько 38 млн. завантажень, що свідчить про його статус як найбільш масового цифрового інструменту [14].

ПриватБанк очолив рейтинг українських банків за рівнем цифровізації бізнесу та інновацій [15], що вказує на його комплексний підхід до цифровізації, включно з корпоративним сегментом. Банк був відзначений за міграцію ключових систем у хмару, що є критичним показником цифрової стійкості в умовах військової агресії.

Monobank (Універсал Банк) є беззаперечним лідером у сегменті FinTech-інновацій та якості мобільного досвіду. Він часто посідає 1 місце у рейтингах мобільних додатків за оцінками експертного журі та користувачів [16], особливо за показниками кешбеку та інтерактивності. З показником близько 15 млн. інсталяцій [14], він є найшвидше зростаючим необанком, що підтверджує успіх моделі mobile-only в Україні. Також він визнаний незмінним лідером цифрового банкінгу [17].

Такі банки, як ПУМБ та Ощадбанк, активно наздоганяють лідерів, інвестуючи у цифрові канали, а саме:

– ПУМБ регулярно входить до ТОП-3 або ТОП-5 у рейтингах мобільних додатків та був визнаний переможцем Ukrainian Fintech Awards 2024 у номінації «Best retail banking digitalization», що свідчить про визначні досягнення у діджиталізації;

– Ощадбанк активно розвиває напрям цифрового кредитування для малого й середнього бізнесу та є лідером у сфері фінансової інклюзії (використання мобільних відділень), що є важливим соціально-цифровим аспектом в умовах війни [18].

Райффайзен Банк та Sense Bank також входять до п'ятірки лідерів за обсягами депозитів домогосподарств і завантажень додатків, що підтверджує їх значущість у загальній цифровій екосистемі.

Можемо констатувати той факт, що цифровізація роздрібного банкінгу в Україні характеризується існуванням двох парадигм:

– масштабна діджиталізація наявних гігантів (ПриватБанк, Ощадбанк), спрямована на переведення масових операцій в онлайн;

– інноваційний FinTech-прорив (Monobank), орієнтований на створення високоякісного клієнтського досвіду та руйнування старих моделей.

Проте цифровий роздрібний банкінг в Україні має як переваги, так і недоліки, характеристика яких представлена у таблиці 4.

Таблиця 4

Цифровий роздрібний банкінг: переваги та недоліки

Аспект	Переваги (Можливості)	Недоліки (Виклики та Ризики)
Клієнтський досвід (Customer Experience)	Висока зручність та швидкість: доступ 24/7, миттєві P2P-перекази, дистанційне відкриття рахунків.	Технологічні збої: залежність від стабільності інтернет-з'єднання та роботи цифрових платформ.
Економічна ефективність	Зниження операційних витрат: мінімізація витрат на утримання фізичних відділень та персоналу.	Високі витрати на R&D: постійна потреба інвестувати у розробку, оновлення програмного забезпечення та кіберзахист.
Конкуренція та Інновації	Посилення конкуренції: вхід на ринок FinTech-компаній та необанків стимулює традиційні банки до інновацій.	Ринкова монополізація: ризик формування олігополії (кілька лідерів, наприклад, ПриватБанк та Monobank), що обмежує вибір для клієнтів.
Фінансова інклюзія	Розширення доступу: надання послуг клієнтам у віддалених регіонах або тим, хто не має доступу до фізичних відділень.	Цифровий розрив (Digital Divide): виключення із системи людей похилого віку, мешканців сільських територій або тих, хто не має навичок користування технологіями.
Безпека	Покращена ідентифікація: використання біометрії та посиленої електронної ідентифікації (BankID, Дія) для захисту від шахрайства.	Кіберризики: зростання вразливості до хакерських атак, фішингу та витоків персональних даних (особливо критично в умовах воєнного часу).

Регулювання та продукт	Персоналізація: можливість пропонувати високоточні продукти та послуги на основі аналізу Big Data.	Регуляторні лакуни: законодавство не завжди встигає за швидкістю технологічного розвитку (наприклад, у сфері Open Banking або ШІ-кредитування).

Джерело: складено авторкою за матеріалами [3, с. 189-190; 4, с. 94; 10, с. 77; 11, с.22; 12, с. 11]

Отже, успішність цифрового банкінгу в Україні критично залежить від здатності регулятора (НБУ) забезпечити стратегічний баланс між стимулюванням інновацій (переваги) та мінімізацією системних ризиків у сферах кібербезпеки та фінансової інклюзії (недоліки). Слід зазначити, що основні виклики пов'язані не стільки з технічною імплементацією технологій, скільки з їх соціальними наслідками (запобігання цифровому розриву) та посиленням кіберзахисту як прямим наслідком глибокої діджиталізації.

Висновки. Встановлено, що цифрова трансформація роздрібного банкінгу в Україні має дуалістичний характер, поєднуючи масштабну діджиталізацію традиційних гігантів (забезпечення інфраструктури) та Disruptive-інновації необанків (формування нового клієнтського досвіду).

Доведено, що технології Big Data та AI змінили продуктову парадигму: персоналізація послуг та швидкість обслуговування перетворилися на ключові нецінові конкурентні переваги. Це підтверджується домінуванням мобільного банкінгу та зростанням частки NFC-платежів до понад 60% усіх безконтактних транзакцій.

Визначено, що кіберстійкість цифрових каналів є критичною умовою функціонування банківської системи. Інтеграція з BankID/Дія визнана потужним регуляторним драйвером фінансової інклюзії та спрощення доступу до державних послуг.

Обґрунтовано, що для забезпечення сталої конкурентоспроможності банківської системи необхідне усунення регуляторних лакун, насамперед у сфері впровадження принципів Open Banking та чіткої регламентації використання алгоритмів ШІ для прийняття рішень.

У контексті отриманих результатів перспективи подальших наукових розвідок доцільно зосередити на: розробці кількісних моделей оцінювання економічного збитку від кіберінцидентів у цифровому банкінгу та обґрунтуванні методів його мінімізації; дослідженні впливу ШІ на трансформацію персоналу банківських установ та розробці нових компетенцій для цифрової екосистеми; аналізі найкращих світових практик щодо регулювання децентралізованих фінансів (DeFi) та їх потенційної інтеграції в українську банківську систему після завершення воєнного стану.

Список літератури

1. Tapscott D. The Digital Economy: Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence. McGraw-Hill, 1995. 342 p.
2. Шваб К. Ч*етверта промислова революція. Формуючи четверту промислову революцію.* Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. 416 с.
3. Русіна, Ю.А., Левченко, В.П., Золковер, А.О. Гаврущенко, А.В. Сучасні фінансові технології в банківській системі України: трансформація, виклики та перспективи розвитку. *Актуальні проблеми сталого розвитку.* 2025. № 2 (3). С. 187-194. DOI: https://doi.org/10.60022/2(3)-23S.
4. Просович, О., Чучман, І.-Б., Грибик, І. Аналіз стану і перспективи розвитку діджиталізації ринку в банківському секторі економіки України та зарубіжжя. *Підприємництво та інновації.* 2025. № 35. С. 90-96. . DOI: https://doi.org/10.32782/2415-3583/35.15.
5. Береславська, О. Трансформація банківських послуг в умовах цифровізації. *Економіка та суспільство.* 2024. Вип. 60. https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-99.
6. Kovalenko, V., Sheludko, S. Cherkashyna, K. Didgital transformation of banking business present and future. *Socio-Eeconomic relations in the digital society.* 2023. Vol. 4 (50). P. 25-40. DOI: https://doi.org/10.55643/ ser.4.50.2023.539.
7. Baranova, V., Viunyk, O. Development of new formats of banking activity in the conditions of digitalization. *Financial and credit systems: prospects for development.* 2025. Vol. 2(17). P. 25-42. DOI: https://doi.org/10.26565/2786-4995-2025-2-03.

8. Король М. М., Пащенко Т. А. Необанки та їх вплив на функціонування традиційних банків. *Науковий вісник Ужгородського національного університету.* 2025. Вип. 56. С. 50-59. DOI: https://doi.org/10.32782/2413-9971/2025-56-7.
9. Вощак О. В. Теоретичні основи розвитку необанків. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2024. № 4 (88). С. 102-109. DOI: https://doi.org/10.32782/2521-666X/2024-88-13.
10. Ковальов К. Є. Сучасні виклики та загрози для критичної інфраструктури України під час воєнного стану. *Приватне та публічне право.* 2025. № 1. С. 75-80. DOI: https://doi.org/10.32782/2663-5666.2025.1.12.
11. Kloba, L. Kloba, T. Cyber threats of the banking sector in the conditions of the war in Ukraine. *Financial and credit systems: prospects for development.* 2022. Vol. 5 (46). P. 19-28. DOI: https://doi.org/ 10.26565/2786-4995-2025-2-03.
12. Azarenkov, S. Cybersecurity and Security of the Banking Business Under Martial Law. *Financial and credit systems: prospects for development.* 2025. Vol. 1 (16). P. 9-19. DOI: https://doi.org/10.26565/2786-4995-2025-1-01.
13. Forinsurer. Рейтинг надійних банків України 2025 (вересень). URL: https://forinsurer.com/rating-banks (дата звернення 11.10.2025).
14. Комерсант. ТОП-100 застосунків 2025 року: що українці завантажують найчастіше. URL: https://komersant.ua/-100-zastosunkiv-2025-roku-shcho-ukraintsi-zavantazhuiut-naychastishe/ (дата звернення 15.10.2025).
15. ПриватБанк – лідер інновацій серед українських банків: дослідження «Чемпіони диджиталізації» від Forbes Ukraine та KPMG. URL: https://surl.li/tglnra (дата звернення 15.10.2025).
16. FinAwards 2025. URL: https://www.finawards.com.ua/ (дата звернення 15.10.2025).
17. Banker Awards 2024. URL: Banker Awards 2024: редакція Banker.ua відзначила українські банки та компанії за досягнення протягом року. URL: https://banker.ua/uk/banker-awards-2024/ (дата звернення 15.10.2025).
18. Ukrainian Fintech Awards 2025. Кращі серед незламних. URL: https://fintechawards.com.ua/.(дата звернення 15.10.2025).

References

1. Tapscott, D. (1995). The Digital Economy: Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence. McGraw-Hill.
2. Shvab, K. (2019). *Chetverta promyslova revoliutsiia. Formuiuchy chetvertu promyslovu revoliutsiiu.* Knyzhkovyj klub «Klub Simejnoho Dozvillia». [In Ukrainian].
3. Rusina, Yu.A., Levchenko, V.P., Zolkover, A.O. & Gavrushchenko, A.V. (2025). Modern financial technologies in the banking system of Ukraine: transformation, challenges and development prospects. *Aktual'ni problemy staloho rozvytku*, 2 (3), 187-194. DOI: https://doi.org/10.60022/2(3)-23S. [In Ukrainian].
4. Prosovych, O., Chuchman, I.-B., Hrybyk, I. (2025). Analysis of the state and prospects for the development of market digitalization in the banking sector of the economy of Ukraine and abroad. *Pidpryiemnytstvo ta innovatsii*, 35, 90-96. DOI: https://doi.org/10.32782/2415-3583/35.15. [In Ukrainian].
5. Bereslavska, O. (2024). Transformation of banking services in the context of digitalization. *Ekonomika ta suspil'stvo*, 60. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-99. [In Ukrainian].
6. Kovalenko, V., Sheludko, S. Cherkashyna, K. (2023). Didgital transformation of banking business present and future. *Socio-Eeconomic relations in the digital society*, 4 (50), 25-40. DOI: https://doi.org/10.55643/ ser.4.50.2023.539.
7. Baranova, V., Viunyk, O. (2025). Development of new formats of banking activity in the conditions of digitalization. *Financial and credit systems: prospects for development*, 2(17), 25-42. DOI: https://doi.org/10.26565/2786-4995-2025-2-03.
8. Korol, M. M., Pashchenko, T. A. (2025). Neobanks and their impact on the functioning of traditional banks. *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu*, 56, 50-59. DOI: https://doi.org/10.32782/2413-9971/2025-56-7. [In Ukrainian].
9. Voshchak, O. V. (2024). Theoretical foundations of the development of neobanks. *Naukovyj pohliad: ekonomika ta upravlinnia*, 4 (88), 102-109. DOI: https://doi.org/10.32782/2521-666X/2024-88-13. [In Ukrainian].

10. Kovalev, K. E. (2025). Modern challenges and threats to the critical infrastructure of Ukraine during martial law. P*ryvatne ta publichne pravo*, 1, 75-80. DOI: https://doi.org/10.32782/2663-5666.2025.1.12. [In Ukrainian].
11. Kloba, L. Kloba, T. (2022). Cyber threats of the banking sector in the conditions of the war in Ukraine. *Financial and credit systems: prospects for development,* 5 (46), 19-28. DOI: https://doi.org/ 10.26565/2786-4995-2025-2-03.
12. Azarenkov, S. (2025). Cybersecurity and Security of the Banking Business Under Martial Law. *Financial and credit systems: prospects for development*, 1 (16), 9-19. DOI: https://doi.org/10.26565/2786-4995-2025-1-01.
13. Forinsurer (2025). Rating of reliable banks in Ukraine 2025 (September). Retrieved from https://forinsurer.com/rating-banks (accessed October 11, 2025). [In Ukrainian].
14. Kommersant (2025). TOP-100 applications of 2025: what Ukrainians download most often. Retrieved from https://komersant.ua/-100-zastosunkiv-2025-roku-shcho-ukraintsi-zavantazhuiut-naychastishe/ (accessed October 15, 2025). [In Ukrainian].
15. PrivatBank is the innovation leader among Ukrainian banks: study "Champions of Digitalization" by Forbes Ukraine and KPMG. Retrieved from https://surl.li/tglnra (accessed October 15, 2025). [In Ukrainian].
16. FinAwards 2025. Retrieved from https://www.finawards.com.ua/ (accessed October 15, 2025). [In Ukrainian].
17. Banker Awards 2024. URL: Banker Awards 2024: the editorial staff of Banker.ua recognized Ukrainian banks and companies for their achievements during the year. Retrieved from https://banker.ua/uk/banker-awards-2024/ (accessed October 15, 2025). [In Ukrainian].
18. Ukrainian Fintech Awards 2025. The best among the unbreakable. Retrieved from https://fintechawards.com.ua/. (accessed October 15, 2025). [In Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 19.11.2025
Прийнята до публікації 27.11.2025
Опубліковано онлайн 29.12.2025